

15. Perjantaina 21 päivänä helmikuuta 1997

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi kansanterveyslain muuttamisesta 346

Hallituksen esitys 233/1996 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 1/
1997 vp
Toivomusaloite 177/1996 vp

Ainoa käsittely

2) Hallituksen esitys lasten suojelua sekä yhteistyötä kansainvälisissä lapseskiotamisasioissa koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 347

Hallituksen esitys 247/1996 vp
Lakivaliokunnan mietintö 2/1997 vp

Ensimmäinen käsittely

3) Hallituksen esitys laeiksi kemiallisten aineiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja yleissopimuksen soveltamisesta annetun lain ja rikoslain muuttamisesta sekä rikoslain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta „

Hallituksen esitys 243/1996 vp
Lakivaliokunnan mietintö 1/1997 vp

Lähetekeskustelu

4) Lakialoite laiksi arvonnäverolain 149 §:n 5 momentin kumoamisesta 347

Lakialoite 5/1997 vp (Håkan Malm /r ym.)

5) Lakialoite laiksi arvonnäverolain muuttamisesta 348

Lakialoite 6/1997 vp (Liisa Hyssälä /kesk)

Mietintöjen pöydällepano

6) Hallituksen esitys laiksi patenttilain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi „

Hallituksen esitys 254/1996 vp
Talousvaliokunnan mietintö 1/1997 vp

7) Hallituksen esitys laiksi lelujen turvallisuudesta „

Hallituksen esitys 253/1996 vp
Talousvaliokunnan mietintö 3/1997 vp

8) Hallituksen esitys laiksi vapaaehtoisista huutokaupoista annetun asetuksen ja lähempiä määräyksiä huutokaupantoinittajan-ammattin harjoittamisesta kaupungeissa sisältävän julistuksen kumoamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi „

Hallituksen esitys 259/1996 vp
Talousvaliokunnan mietintö 4/1997 vp

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat Aaltonen, Aho, Anttila U., Aura, Enestam, Hassi, Helle, Hyssälä, Juhantalo, Kaarilahti, Kantalainen, Karhunen, Karjula, Kempainen, Kiljunen, Knaapi, Kokkonen, Korhonen R., Korkeaoja, Kuoppa, Kääriäinen, Laakso, Laitinen, Leppänen P., Lämsä, Malm, Manninen, Markkula-Kivisilta, Ojala A., Ojala R., Olin, Partanen, Perho, Prusti, Rask, Rauramo, Rinne, Saarinen, Skinnari, Soininvaara, Tiuri, Tiusanen, Vehkaoja, Vehviläinen, Viljamaa ja Vähänäkki.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä sairauden takia edustajat Prusti, Rauramo, Vehviläinen ja Viljamaa sekä yksityisasioiden takia edustajat Aura, Karhunen, Knaapi, R. Korhonen, Kääriäinen ja P. Leppänen.

Uudet hallituksen esitykset

Puhemies: Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot 8—13.

Kirjalliset kysymykset

Puhemies: Ilmoitetaan, että eduskunnalle ovat, puhemiehelle osoitettuina, saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 974, 981 ja 982/1996 vp. Nämä kysymykset vastauksineen on nyt jaettu edustajille.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laiksi kansanterveyslain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 233/1996 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 1/1997 vp
Toivomusaloite 177/1996 vp

Puhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 1. Ensin

sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsitelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Ihämäki: Arvoisa puhemies! Laki-muutos koskee tapauksia, joissa terveyskeskus hoitaa päivystyksenä avosairaanhoidossa vieraskuntalaista. Esityksen mukaan terveyskeskus voi tällöin laskuttaa kustannukset ulkokuntalaisen kotipaikkakunnan terveyskeskukselta. Tähän mennessä ei ole näin säädetty, mutta kunnat tai terveyskeskukset ovat joissakin tapauksissa tehneet toiminnasta keskinäisiä sopimuksia. Jos sopimusta ei ole, laskua ei ole tarvinnut maksaa, mikäli lasku ylipäättensä on lähetetty.

Erityisiä lisäkustannuksia ulkokuntalaisen kiireellisestä avosairaanhoidosta ja hammashoidosta on aiheutunut lähinnä Lapin matkailukunnissa ja suosituissa kesämökkikunnissa. Tämä lakiehdotus on oikeudenmukainen ja tasapuolinen kaikkia kuntia kohtaan ja vastaa erikoissairaanhoidossa olevaa käytäntöä. Kustannukset ohjautuvat sinne, minne kuuluvat, eli palvelujen käyttäjän kotikuntaan.

Toinen aspekti, johon on syytä tässä yhteydessä puuttua, on ulkomaalaisten hoidosta perittävät korvaukset, jotka tulisi kiireellisesti saattaa asianmukaiseen kuntoon. Hallituksen esityshän perustuu sairaanhoidon korvaamista kansainvälisissä yhteyksissä selvittäneen työryhmän ehdotukseen. Työryhmä on käsitellyt myös ulkomaila kotipaikan omaavien henkilöiden sosiaali- ja terveydenhuollosta aiheutuneiden kustannusten korvaamista. Työryhmän selvitys ei kuitenkaan tältä osin ole johtanut toimenpiteisiin.

Ulkomaalaisten osalta nykyinen käytäntö on kunnille epäoikeudenmukainen, koska kunnat eivät voi saada korvausta aiheutuneista ja joskus suuristakin hoito- ja sairaankuljetuskustannuksista, erityisesti tapauksissa, kun kysymys on EU-maan tai nk. sosiaaliturvasopimusmaan kansalaisesta. Kansaneläkelaitos kylläkin terveyskeskuksen selvityksen perusteella laskuttaa kustannukset ulkomaalaisen kotimaasta tilittämättä niitä kuitenkaan hoitoa antaneelle laitokselle tai kunnalle. Järjestelmä ei mitenkään kannusta kuntia tekemään Kelalle edellä mainittuja ilmoituksia, ja näin ollen onkin vaara, että ilmoitukset jäävät tekemättä ja Suomi siten yksipuolisesti luopuu hoitokustannusten laskuttamisesta. Suomen valtion tehdessään sopimuksia ulkomai-

den kanssa palveluiden antamisesta tulisi ottaa vastuu hoidon kustannuksista.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Tätä on tietysti turha minun taholtani jatkaa, mutta totean sen, että sellaisilla paikkakunnilla, joilla on runsaat turistivirrat, ja sellaisilla alueilla, joilla on runsaasti kaupunkilaisten kesämökkiasutusta, nämä kesämökkiläiset ja turistit tuovat niin valtavat määrät rahaa näihin kuntiin ja näille paikkakunnille, että ne suorastaan elävät tällä verotulojen muodossa. Näin ollen tällaisten pienten laskujen laskuttaminen lisää turhaa byrokratiaa ja laskutukseen ja tähän liittyviin asioihin menee monta kertaa yhtä paljon varoja ja hukkuu yhteiskunnan resursseja kuin mitä niistä sitten takaisin saadaan. Tämä on täysin järjetöntä.

Tämä on tietyllä tavalla toiminut vastavuoroisuusperiaatteella. Tietenkin toisilla alueilla turismia on vähemmän kuin toisilla, mutta ei näitä jyvää kuitenkaan ihan tarkkaan saada jaettua. Mutta tämän tyyppiset esitykset ovat täysin perusteettomia ja aloitteet ovat tulleet lähinnä Lapin suunnasta, kun haluaisivat saada viimeisetkin markat täältä etelästä, tosin oikeudettomastikin.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 5, 6, 14, 22, 28, 28 a ja 42 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys lasten suojelua sekä yhteistyötä kansainvälisissä lapseksiottamisasioissa koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Ainoa käsittely

Hallituksen esitys 247/1996 vp

Lakivaliokunnan mietintö 2/1997 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 2.

Keskustelua ei synny.

Mietintö hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

3) Hallituksen esitys laeiksi kemiallisten aineiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämisestä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja yleissopimuksen soveltamisesta annetun lain ja rikoslain muuttamisesta sekä rikoslain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys 243/1996 vp

Lakivaliokunnan mietintö 1/1997 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 1.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Lakialoite laiksi arvonnalisäverolain 149 §:n 5 momentin kumoamisesta

Lähetekeskustelu

Lakialoite 5/1997 vp (Håkan Malm /r ym.)

P u h e m i e s : Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. M a l m : Fru talman, rouva puhemies! I och med att primärproduktionen blev skattepliktig, dvs. lantbruket blev skattepliktigt verksamhet enligt mervärdesskattelagen, så ändrades lagens 149 § 50 mom. så att de primärproducenter för vilka skatteperioden är ett kalenderår inte kan få återbäring under kalenderåret. Dessa skattskyldiga får återbäring efter kalenderårets slut på basis av skattedeklarationen. Då deklarationen skall göras före utgången av februari månad och behandlingen av lantbrukets mervärdesskattedeklarationer normalt tar flera månader, så betyder det att lantbrukarna får återbäringen ungefär ett år efter det att investeringarna har slutförts.

Lantbruket har framför sig en period av investeringar, det här också på uppmaning av regeringen och framför allt av lantbruksministern. Främst gäller det här investeringar i produktionsbyggnaderna, investeringar som normalt sker under sommarmånaderna. Den avdragbara mervärdesskatten för de här investeringarna överskrider ofta den mervärdesskatt som skall

betalas för den normala verksamheten, vilket gör de skattskyldiga berättigade till återbäring.

På grund av stadgandet i 149 § 50 mom. blir de tvungna att vänta på återbäringen i upp till ett år efter att en investering skett. En strykning av den här nämnda begränsningen skulle till denna del jämställa primärproducenterna med övriga skattskyldiga och lätta på de ekonomiska påfrestningar investeringarna innebär i och med att återbäringen kunde betalas under det år investeringen görs. För många betyder investeringarna som görs i dag en satsning på 500 000—1 000 000 mark, ja t.o.m. över 1 000 000 mark. Att då betala 22 procent omsättningsskatt betyder att det rör sig mellan 100 000—200 000 mark, som bönderna måste ha i kapital liggande ute på grund av att skatteåterbäringen fördröjs. På basis av det här skall ta lagmotionen till behandling så snabbt som möjligt och rätta till de brister som finns.

Puhemies! Alkutuotannon tultua arvonlisäverolain mukaan verolliseksi toiminnaksi lain 149 §:n 5 momenttia muutettiin siten, että ne alkutuottajat, joiden verokausi on kalenterivuosi, eivät voi saada kalenterivuoden aikana palautuksia. Nämä verovelvolliset saavat palautukset kalenterivuoden päätyttyä veroilmoituksen perusteella.

Maataloudella on edessä investointikausi. Pääasiassa kyse on tuotantorakennuksiin tehtävistä investoinneista, jotka tavallisesti tehdään kesäkauden aikana. Näiden investointien vähennyskelpoinen arvonlisävero ylittää usein tavanomaisesta toiminnasta maksettavan arvonlisäveron, mikä oikeuttaa verovelvolliset palautuksen saamiseen.

Lain 149 §:n 5 momentin säännöksen vuoksi he joutuvat odottamaan palautusta jopa vuoden investointien tekemisestä. Tämän rajoituksen poistaminen rinnastaisi alkutuottajat tältä osin muihin verovelvollisiin ja keventäisi investoinneista aiheutuvaa taloudellista rasitetta, koska palautus voitaisiin maksaa sinä vuonna, jona investointi tehdään.

Tällä perusteella toivon, että valtiovarainvaliokunnan verojaosto ottaisi tämän lakialoitteen käsiteltäväksi ja korjaisi lakia nopeasti.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

5) Lakialoite laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

Lakialoite 6/1997 vp (Liisa Hyssälä /kesk)

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

6) Hallituksen esitys laiksi patenttilain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys 254/1996 vp
Talousvaliokunnan mietintö 1/1997 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

7) Hallituksen esitys laiksi lelujen turvallisuudesta

Hallituksen esitys 253/1996 vp
Talousvaliokunnan mietintö 3/1997 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

8) Hallituksen esitys laiksi vapaaehtoisista huutokaupoista annetun asetuksen ja lähempiä määräyksiä huutokaupantoimittajan-ammatin harjoittamisesta kaupungissa sisältävän julistuksen kumoamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys 259/1996 vp
Talousvaliokunnan mietintö 4/1997 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.13.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen